

A bűnügyi tudományok oktatásának jövőbeni kihívásai az NKE Rendészettudományi Karán

The future challenges of criminal science education at the University of Public Sciences Faculty of Law Enforcement

Barabás Andrea Tünde

Prof. Dr. tanszékvezető, egyetemi tanár
Nemzeti Közszerológati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
barabas.andre.tunde@uni-nke.hu

Fantoly Zsanett

Prof. Dr. tanszékvezető, egyetemi tanár
Nemzeti Közszerológati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
fantoly.zsanett@uni-nke.hu

Pallagi Anikó

Dr. PhD, adjunktus
Nemzeti Közszerológati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
pallagi.aniko@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja, hogy a bűnügyi tudományok oktatásának területén megfogalmazza azokat a sarokpontokat, amelyek elősegítik a hallgatók elméleti tudásra alapozott gyakorlati kompetenciáinak fejlesztését, mely a Rendészettudományi Kar képzési feladatainak speciális jellegéből fakad, és a rendészeti munka gyakorlati szemléletén alapul. Tanulmányunkban a büntetőjog, a büntető eljárásjog és a kriminológia szempontjából vizsgáljuk, hogy a jövőben milyen digitális oktatási módszerek segíthetik az oktatást és a hallgatók tudásának elmélyítését a bűnügyi tudományok által gondozott tudományterületeken, amelynek során a járványhelyzetben történt digitális oktatás tapasztalatai is feldolgozásra kerülnek.

Módszertan: A kutatás módszere a hazai felsőoktatási intézetekben kialakított „jó gyakorlatok” áttekintésének összevetése az NKE RTK-n a bűnügyi tudományok oktatásának módszereivel, különös tekintettel a digitális eszköz és módszerrendszerekkel.

Megállapítások: A tanulmány felvázolja, milyen új, komplex – így az összefüggő tudományterületeket egyesítő – oktatási módszertant, tantárgyi tematikákat alakítsunk ki az alapképzésben, amely az elméleti tudásanyagra alapozva annak gyakorlati alkalmazhatóságára helyezi a hangsúlyt. A tanulmány az oktatás digitalizálásának lehetőségeivel kapcsolatban áttekinti a bűnügyi tudományok terén az online oktatás során alkalmazható képzési modellek előnyeit és hátrányait mind az oktatók, mind a hallgatók szempontjára tekintettel.

Érték: A tanulmány a jelenleg fennálló oktatás számára fogalmaz meg használható javaslatokat, annak jövőbeni továbbfejlesztését, hatékonyságának növelését célozva.

Kulcsszavak: büntető anyagi jog, büntető eljárásjog, kriminológia, oktatás, digitalizáció

Abstract

Aim: The paper aims to formulate the cornerstones in the field of education in criminal sciences, which facilitate the development of students' practical competencies based on theoretical knowledge, which is a result of the unique nature of the training tasks of the Faculty of Law Enforcement and is based on a practical approach to law enforcement work. The paper examines the three criminal science subjects of criminal law, criminal procedure law, and criminology from the point of view of how digital teaching methods can, in the future, support teaching and deepening students' knowledge in the disciplines covered by the criminal sciences, also drawing on the experience of digital teaching in epidemic situations.

Methodology: The research compares the review of 'good practices' developed in higher education institutions in Hungary with teaching criminal sciences at the NKE RTK, particularly on digital tools and methods.

Findings: The paper outlines how to develop a new, complex (thus combining related disciplines) teaching methodology and subject themes in primary education, emphasizing the practical application of theoretical knowledge. The paper will review the advantages and disadvantages of training models in the field of criminal sciences, both for instructors and students, to the possibilities of digitalization of education.

Value: The paper makes valuable recommendations for the current education system, aiming to improve it and increase its effectiveness in the future.

Keywords: substantive criminal law, criminal procedural law, criminology, education, digitalization

Bevezetés

A bűnügyi tudományok oktatásának területén számos olyan sarokpont határozható meg, amelyek elősegítik a hallgatók elméleti tudásra alapozott gyakorlati kompetenciáinak fejlesztését. A kompetenciafejlesztés szükségessége

elsősorban a Rendészettudományi Kar képzési feladatainak speciális jellegéből fakad, és a rendészeti munka gyakorlati szemléletén alapul. Jelen tanulmány a bűnügyi tudományok körébe tartozó három tantárgy: a büntetőjog, büntető eljárásjog és kriminológia szempontjából vizsgálja, hogy a jövőben milyen elvek mentén és milyen módszerek felhasználásával lenne célszerű megtervezni és megszervezni az oktatást a bűnügyi tudományok által gondozott tudományterületeken. A szerzők kitérnek az érintett bűnügyi tudományok képzési portfóliójának bemutatására és a járványhelyzetben történt digitális oktatás tapasztalatainak feldolgozására is.

A tanulmány továbbá azt is kutatja, milyen új, komplex – így az összefüggő tudományterületeket egyesítő – oktatási módszertan, tantárgyi tematika alakítható ki az alapképzésben, amely az elméleti tudásanyagra alapozva annak gyakorlati alkalmazhatóságára helyezi a hangsúlyt, a bűnügyi tudományterületet érintő tantárgyak metszéspontjai szem előtt tartásával.

Az oktatás digitalizálásának lehetőségeivel kapcsolatban áttekinti az online oktatás során alkalmazható képzési modellek előnyeit és hátrányait mind az oktatók, mind a hallgatók szempontjára tekintettel; továbbá a jelenleg fennálló oktatás számára fogalmaz meg hasznosítható javaslatokat, annak jövőbeni továbbfejlesztését, hatékonyságának növelését célozva.

A büntető anyagi jog oktatása

A rendészeti tevékenységet ellátó állami szervek közül a rendőrség alapvető feladatát, így tevékenységének fő irányát az Alaptörvény 46. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a rendőrség látja el a bűncselekmények megakadályozását, felderítését, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelmét, illetve részt vesz a jogellenes bevándorlás megakadályozásában. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdésének 1. és 1a. pontjai értelmében a rendőrség végzi a bűncselekmények megelőzését, amelynek során figyelemmel kíséri Magyarország bűnügyi helyzetét, feltárja a bűncselekmények elkövetésének kockázatait, a bűncselekmények elkövetésére irányuló törekvéseket, továbbá megszerzi, elemzi, értékeli, ellenőrzi és továbbítja a bűnözéshez kapcsolódó, a bűncselekmények megelőzése, illetve megakadályozása céljából szükséges információkat, valamint általános nyomozó hatósági jogkört gyakorol, a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint végzi a bűncselekmények felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését.

Ebből következően a rendészeti tevékenységet ellátó szervek közül a rendőrség feladatainak meghatározása során nélkülözhetetlen azoknak az emberi cselekményeknek – bűncselekményeknek – a definiálása, amelyek megakadályozása, felderítése alaptörvényi kötelezettsége. Hivatkozva az Alaptörvény XXVIII. cikkének (4) bekezdésére, illetve a Btk. 1. § (1) bekezdésében, illetve a 4. § (1) bekezdésében kifejezetten is megfogalmazott, a büntetőjog legfontosabb, több évszázados alapelveire, a nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege elveire, kimondhatjuk, hogy a rendészeti tevékenység anyagi jogának tekinthető (többek között) a büntetőjog (Blaskó & Pallagi, 2020). Az állam tehát rendészeti szervei által köteles a bűnmegelőzés, bűnüldözés és a bűncselekmények elkövetőinek hatékony felderítéséhez, illetve felelősségre vonásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket megteremteni, így a bűnügyi rendészeti feladatokat ellátó apparátus tagjainak képzéséről is gondoskodni.

Ezt figyelembe véve kimondható, hogy a büntető anyagi jog legmagasabb szintű oktatása elengedhetetlenül szükséges a rendészeti szervek tagjainak képzéséről gondoskodó NKE Rendészettudományi Karán, különösen azokon a szakokon és szakirányokon, amelyeken oklevelet, illetve diplomát szerzett hallgatók a fent említett feladatok ellátásában közvetlen szerepet kapnak, márpedig az ismert felmérések szerint – a képzés generalista jellege miatt – e körbe tartozik a rendőri szakirányokon végzett hallgatók 90%-a, illetve a NAV-os hallgatók legalább 70%-a.

A múlt és a jelen

A büntető anyagi jog oktatása az NKE Rendészettudományi Kar minden szakán, szakirányán jelen van, az oktatás valamennyi BA (alapképzési) szakon – a katasztrófavédelmi és biztonsági szakirányok kivételével – egységes követelményrendszer alapján történik, figyelemmel arra, hogy a büntetőjog a bűnügyi tudományok rendszerében meghatározó jellegű, alapozó tantárgy, melynek készségi szintű ismerete szükséges, a többi tantárgy (kriminalisztika, kriminológia, büntető eljárásjog stb.) megfelelő elsajátításához. A büntetőjogi oktatás struktúrája követi az egyetemi jogi karok büntetőjogi képzésének struktúráját, azaz a büntetőjog általános és különös részének anyagát egyaránt 2+2 – összesen tehát négy – félévben sajátítják el a hallgatók a klasszikus egyetemi módszer szerint, tehát az évfolyam egésze számára megtartott előadásokon átadott anyagot a hallgatók kiscsoportos foglalkozásokon – szemináriumon és gyakorlatokon – dolgozzák fel. Sajátosságként jelentkezik, hogy a négy féléves képzést kiegészíti egy ötödik félév is, amelyben záróvizsga bevezető gyakorlatok keretében

a hallgatók jogesetek feldolgozásával elevenítik fel a korábbi félévekben elsajátított anyagot, és egyben némi jártasságot szereznek a jogeset megoldásban is, amely a záróvizsga önálló részét képezi. A képzés során a négy, elméleti ismereteket tartalmazó félévben kollokvium, az ötödik félévben írásbeli a számonkérés, amely jogeset megoldással teljesíthető. A képzést záróvizsga zárja le, melyen a hallgatók általános részi, különös részi tételekből, továbbá jogeset megoldásával adnak számot tudásukról.

A büntető anyagi jog oktatása 2017 előtt, a fentiek szerint bemutatott rendszerben, nappali munkarendben 45–30–45–45–15, tehát összesen 180 órában, levelező munkarendben pedig 16–12–16–16–10, összesen 70 órában volt megszervezve. A nappali munkarendes hallgatók tanterve a 2017–2018-as tanévtől kezdődően teljesen átalakult, tekintettel a négyéves képzési időre való átállásra, amelynek hatása a büntető anyagi jog oktatásának óraszámában is változást hozott. Így a büntetőjog négy féléves elméleti stúdiumok mellé a harmadik és negyedik félévekben „*Büntetőjog gyakorlat 1–2.*” elnevezéssel két új tantárgy (félévenként 15–15 órában) került bevezetésre, amelynek célja kifejezetten az volt, hogy az elméleti ismeretanyag feldolgozása kerüljön gyakorlati készségek fejlesztésével kiegészítésre és megerősítésre, így a hallgatók már „menet közben” tudják hasznosítani az addig szerzett tudásukat, amely a végső képzési célok eléréséhez elengedhetetlen. A felsőoktatásban egyébként megjelenő általános tendencia a képzés gyakorlati, problémamegoldó jellegűvé történő átalakítása, ennek során többnyire megmutatkozik az elméleti ismeretek készségszintű elsajátításának követelménye is, amely törekvés a rendészeti felsőoktatásban fokozott jelentőséggel bír, tekintettel a képzési időre, valamint arra, hogy a végzett hallgatóknak a bűnüldözési tevékenységbe való bekapcsolódása szinte azonnal megtörténik. Ezért különösen fontos, hogy a rendészeti felsőoktatásban a hallgatók ne csupán elméleti ismereteket, hanem a gyakorlati munkában, a rendészeti szervek által kifejtett jogalkalmazói tevékenységben jól használható és hasznosítható készségeket, segédeszközöket és tudásanyagot kapjanak.

Tanszékünk tehát nagy várakozással tekintett a 2017 őszén meginduló négyéves BA képzésre, és az új tantárgyak vonatkozásában megpróbált valóban gyakorlati ismeretanyagot közvetítő óraterveket összeállítani. Az NKE akkori Bűnügyi Tudományok Intézete keretében létrejött Bűnügyi Tudományok Kiemelt Kutatóműhely Büntetőjogi csoportja a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 „*A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés*” kutatás keretei között a büntető anyagi jog oktatásának fejlesztési lehetőségeit is vizsgálta. Az egyetemi büntetőjogi képzés vizsgálata mellett szeretnénk volna felmérni a megrendelői tapasztalatokat a végzett hallgatók felkészültségével kapcsolatban, és meghallgatni a javasolataikat, igényeiket az esetleges továbbfejlesztés irányait illetően

is. Ennek érdekében 2018. február 28-án a Bűnügyi Tudományok Intézete által rendezett kerekasztal-konferenciára meghívtuk a hallgatóinkat fogadó rendészeti szervek képviselőit.

A konferencián a fogadó szervek képviselőiként felszólalók fontosnak tartották az elméleti oktatás elért színvonalának megtartását, de a gyakorlati munkára felkészítés fontosságát is hangsúlyozták, és ennek érdekében több területen fogalmaztak meg észrevételeket. Elhangzott a stabil elméleti tudás igénye miatt az általános részi anyag (bűncselekménytani részei) hangsúlyos oktatása és fokozott számonkérése, illetve a különös részi tényállások közötti „súlyozására” vonatkozó javaslat, tehát azoknak a tényállásoknak a részletesebb oktatása és fokozottabb számonkérése, amelyekkel a munkába állók gyakrabban találkozhatnak. Egyhangú volt a fogadó szervek képviselői részéről az igény olyan komplex szemlélet kialakítására, amellyel a hallgatók képesek egy esemény kapcsán önálló döntéseket hozni, nem csupán abban a kérdésben, hogy történt-e bűncselekmény, hanem hogy milyen bűncselekmény gyanúja áll fenn, a bűncselekmény nyomozása során milyen tényeket kell bizonyítani, erre milyen bizonyítási eszközöket kell igénybe venni, ennek érdekében milyen nyomozati cselekményeket kell végrehajtani. A konferencia is visszaigazolta, hogy a fogadó szervek legfontosabb elvárása a gyakorlatias képzés erősítése, az az igény, hogy az egyetem „kész jogalkalmazókat” bocsásson a fogadó szerv rendelkezésére.

A karon a négyéves képzésre való átállást követően azonban 2020. év elején ismét átdolgozásra került valamennyi szak tanterve, amely sajnálatos változásokat hozott a büntetőjog területén is. A cél nemes volt, hiszen a karon a hallgatók óraterhelését csökkenteni kellett, azonban ez nem a képzési célok figyelembevételével, a tantárgyaknak a képzésben való fontossága alapján, esetleg azok megrostálásával, hanem „fűnyíró elv” alkalmazása mentén, valamennyi tantárgy óraszámának arányos csökkentésével lett megoldva. Így nappali munkarendben a büntető anyagi jog elméleti stúdiumainak eddigi 180 óraszama 42–42–28–28–14, összesen 154 órára lett csökkentve, levelező tagozaton pedig az eddigi 70 órás képzés helyére 12–12–12–12–8, összesen 56 óra lett kialakítva. Ez az óraszám azonban alkalmatlan arra, hogy a büntető anyagi jogot – amely nem csupán a Btk. jogszabály anyagának ismeretére, hanem évszázados jogtudományi elvek és jogértelmezési kérdések megértésére és készség szintű elsajátítására épül – a hallgatók megtanulják. Emiatt pedig a két új gyakorlati ismeretanyag átadására kialakított tantárgy óráin is kénytelenek az oktatók az elméleti óraszámhiányt kipótolni vagy tanórán kívüli konzultációk keretében foglalkozásokat tartani.

A jövő

A Rendészettudományi Karon folyó oktatás jövőjét illetően a Büntetőjogi Tanszék oktatóinak egybehangzó véleménye, hogy a büntető anyagi jog oktatása mind óraszámában, mind pedig tantárgyi helyzetét illetően megerősítést igényel.

Ahhoz, hogy az egyetemi oktatás színvonala erősödjön, ahhoz, hogy a karon végzett hallgatók tudása, felkészültsége megfeleljen a rendészeti szervek által elvárt követelményeknek, be kell látni, hogy a tantervek alapos és szakszerű felülvizsgálatára, átgondolására és új alapokra helyezésére van szükség. Ki kell jelölni az egyes szakok és szakirányok vonatkozásában azokat a képzési célokat, amelyek a hallgatók felkészítése során alapvető jelentőséggel bírnak, és ezekre tekintettel kell kialakítani az egyes szakok, szakirányok képzési követelményeit. Be kell látni, hogy azok a tantárgyak, amelyeknek ugyan van jelentősége a tisztképzésben, de csupán kiegészítő, ismeretanyag-bővítő jellegűek, nem vehetik el a valóban fontos, a hallgatók jövőbeli jogalkalmazói munkájában nélkülözhetetlen tudást nyújtó ismereteket adó tantárgyak helyét, kredit- és óraszámát.

Ma is igaz, sőt fokozottan igaz, ahogyan azt a rendészeti szervek vezetői 2018-ban, konferenciánkon a legfontosabb elvárásként megfogalmazták: az egyetem „kész jogalkalmazókat” bocsásson a fogadó szerv rendelkezésére. Olyan jogalkalmazókat, akik nem csupán elméleti tudást szereztek, hanem képesek egy esemény kapcsán önálló döntéseket hozni.

A bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közrend, közbiztonság fenntartása, az államhatár védelme és a jogellenes bevándorlás megakadályozása a rendőrség Alaptörvényben rögzített alapvető feladata. E feladat teljesítéséhez pedig szükséges a büntető anyagi jog, a büntető eljárásjog, a kriminalisztika, a kriminológia, összefoglalva a bűnügyi tudományok alappontjára épülő egyetemi képzés, amelyet természetesen kiegészítenek az adott szakirányok szerinti szakmai ismeretek. A büntető anyagi jog szabályainak ismerete, helyes értelmezése nem csupán abban a kérdésben lényeges, hogy eldönthető legyen, történt-e bűncselekmény, hanem alapvető fontosságú annak az eldöntése, hogy milyen bűncselekmény gyanúja áll fenn, hiszen ez határozza meg, milyen tényeket kell bizonyítani a bűncselekmény nyomozása során. A nyomozás jogi kereteit, a bizonyítási eszközöket, igénybevételenek szabályait a büntető eljárásjog közvetíti, a nyomozás metodikáját, taktikáját, technikáját és stratégiáját pedig a kriminalisztika. Mindezeket egészíti ki a maga kutatásaival, statisztikai szemléletével a kriminológia, amely a bűncselekmények megelőzésében, a bűnözés elleni rendőrségi fellépés megtervezésének és kivitelezésének alapvető ismereteit közvetíti.

A rendészettudományi oktatás jövőjében erre az alappontra építve látjuk és képzeljük el a büntetőjogi oktatás jövőjét, karöltve a bűnügyi tudományok említett

tárgyaival, annak érdekében, hogy a hallgatók egy átgondolt oktatási-képzési terv alapján, megfelelő óraszámban, megfelelő órakeretek között, az egyes tantárgyak tematikájának összehangolásával elegendő és elégséges tudásanyagot kapjanak jövőbeli munkájukhoz.

2020–2021 között a lezajlott COVID–19-járvány az oktatásban divatossá tette a különböző információtechnológiai megoldásokat, az internetes platformok használatát, az egyetemi előadások távoktatásban történő megtartását. Véleményünk szerint ezek nagyon ígéretes lehetőségek, abban az esetben, ha ismét valamilyen rendkívüli helyzet miatt a személyes jelenlétben alapuló oktatás nem valósítható meg. A hallgatók felénk közvetített véleménye és a vizsgatapasztalatok is azt mutatják, hogy az ilyen megoldások az oktatásban sajnos nem hozzák meg a kívánt eredményeket. A hallgatók és az oktatók személyes eszmecsereje, a közvetlen kommunikáció jelenleg nem helyettesíthető semmilyen internetes vagy számítástechnikai módszerrel, legfeljebb a vizsgákon való meg nem engedett módszerek alkalmazási lehetőségeit bővítik.

2022-ben egyetemünk az oktatás kreatív módszerekkel való átalakításának célját is kitűzte. Ezek a célok is igen dicséretesek, hiszen a fiatalok többsége igényli az új oktatási metódusra, az innovatív módszerek alkalmazására való átállást. Azonban igen elgondolkodtatónak tartjuk azt a kérdést, hogy vajon helyettesíthető-e bármilyen módszerrel az ismeretek elsajátítása, a tanulás, a megértés, a gondolkodás, az elmélyülés egy-egy adott témakörben? A tételes jogi tárgyak, így a büntető anyagi jog esetében a kreatív oktatási módszerek alkalmazásának előfeltétele az, hogy a hallgató a tételes jog és a jogszabály értelmezése körében releváns ismeretekkel bírjon. Ezt az ismeretanyagot pedig nem lehet „Lego-várépítéssel”, „activity” játékkal, vagy akár jogeset bemutató filmrészletek megtekintésével és megvitatásával megszerezni. Hogyan tudna például egy filmrészletben bemutatott jogesettel kapcsolatban a hallgató véleményt formálni, minősíteni, vitázni, érvelni, ha nincs birtokában annak az elméleti tudásanyagnak, amely a jogalkalmazás alapvető feltétele. Így a kreatív oktatási módszerek csupán játékká válnak és legfeljebb a figyelem felkeltésére alkalmasak. Ezeket a technikákat, oktatási módszereket csak kiegészítő jelleggel, szabadon választott tantárgyak körében vagy az elméleti tudásanyag elsajátítását követően lehet és szabad alkalmazni.

Hogyan képzeljük el a büntető anyagi jog oktatását a jövőben?

Határozott álláspontunk az, hogy a büntető anyagi jogot négy félévében, hagyományos módszerekkel, az eddig is alkalmazott „előadás-szemináriumra”

osztott oktatás keretében, félévenként 56 óraszámban szükséges oktatni, és emellett a büntetőjog oktatásának harmadik félévétől kezdődően három félévben további gyakorlati órákat kell beilleszteni, félévenként 28 órában. Ez utóbbi gyakorlati órák során – összekapcsolódva a büntető-eljárásjog, a kriminológia és a kriminalisztika tantárgyakkal – kisebb csoportokban, budapesti kerületi és vidéki kapitányságokat meglátogatva, folyamatban lévő ügyek megismerésével tudnának ismereteket szerezni a hallgatók. A területi szervek részéről ennek során lehetőség nyílna egy-egy ügy részletesebb bemutatására a hallgatók részére. Sor kerülhetne félévente legalább egyszer ügyészi szervek látogatására, illetve bírósági tárgyalások meglátogatására is, így a hallgatók a jogalkalmazás minden területére bepillantást nyernének.

Amit most javaslatként megfogalmaztunk, első ránézésre talán egyszerű óraszámnövelésnek tűnik, de nem erről van szó. Ahogyan a fentiekben is kifejtettük, a büntető anyagi jog a rendészeti alapképzés egyik alappillére, így amennyiben e tantárgy nem kapja meg a tantervben a szükséges óraszámot és kreditértéket, a ráépülő tantárgyak oktatása is meggyengül. Ez pedig azzal jár, hogy az alapképzésből kibocsátott hallgatóink nem tudják teljesíteni mindazon elvárásokat, amelyeket a fogadó szerveknél elvárnak tőlük. A büntetőjog gyakorlati alkalmazásának képességét pedig csak és kizárólag biztos elméleti alapokra lehet felépíteni, a dogmatikai alapok hiánya a jogszabály értelmezésének hibáját okozza, ami a bűncselekmények helytelen minősítéséhez, elhibázott nyomozáshoz, hiányos bizonyításhoz vezet. Álláspontunk szerint ezt kellene felismerni az oktatás tervezése és szervezése során.

A büntető eljárásjog oktatásának tapasztalatai, illetve a lehetséges jövőbeli irányvonalak

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem felállásával egyidőben, 2012-ben alakult meg önálló szervezeti egységként a Büntető-eljárásjogi Tanszék. Bár a büntető eljárásjog a kapuit 1971-ben megnyitó Rendőrtisztviselői Főiskolán a kezdetektől fogva alapozó tantárgy volt, több tanszéki név (például Büntetőjogi és Kriminalisztikai Tanszék; majd Büntetőjogi és Büntetőeljárásjogi Tanszék; később pedig Bűnügyi Tudományok Tanszéke) alatt folyt a Be. oktatása 1971-től 2011-ig. A Rendészettudományi Kar indulása után felállításra került a Bűnügyi Tudományok Intézete három tanszékkel, amelyek között már önálló egységként szerepelt a tanszék. A 2012 óta eltelt tíz évben a Büntető-eljárásjogi Tanszék a Rendészettudományi Kar meghatározó szakmai közegévé nőtte ki magát, és az oktatásban, csakúgy mind a tudományos kutatás területén, illetve a szakmai közéletben, vezető szerepet mondhat magáénak hazai és nemzetközi szinten egyaránt.

A büntető eljárásjog oktatása – a katasztrófavédelmi szakirány kivételével – az NKE Rendészettudományi Kar minden szakán, szakirányán jelen van. A négyéves képzési időben három féléves a „*Büntetőeljárás-jog*” című tantárgy, az első félévben 14 óra előadással és 28 óra gyakorlattal sajátítják el a nappalis hallgatók a büntető eljárásjog statikus részét. A második félévben ugyanilyen óraszámban ismerkednek meg a hallgatók az előkészítő eljárással, a leplezett eszközökkel, a nyomozás általános szabályaival, valamint a nyomozás felderítési és vizsgálati szakaszaival. A harmadik félévben 14 óra gyakorlat keretében sajátítják el a bírósági eljárás szabályait, a rendkívüli perorvoslati eszközöket, valamint a külön eljárásokat. A négyéves képzési idejű hallgatók kollokviummal zárják az egyes féléveket, viszont problémát jelent, hogy képzésükből hiányzik a büntető eljárásjogi szigorlat, amely segítené, hogy tudásuk magasabb szintű, illetve komplexebb legyen. Idén kezdeményezte tanszékünk, hogy szigorlattal zárhassuk a harmadik félévet.

A hároméves képzési időben a nappalis hallgatóknál két féléves a „*Büntetőeljárás-jog*” című tantárgy. Az első félévben 14 óra előadás és 28 óra gyakorlat áll rendelkezésére a hallgatóknak a büntető eljárásjog statikus részére. A második félévben 14 óra előadás és 14 óra gyakorlat keretében sajátítják el a büntető eljárásjog dinamikus részét. Az első félévet kollokvium zárja, a második félévet beszámoló és szigorlat. A levelezős hallgatóknak 12–12 előadásuk van a két félévben, a számonkérés ugyanaz, mint a nappalisoknak. Ideális lenne, ha a három- és négyéves képzésben is növekedhetne az óraszám a nappalis és levelezős hallgatók számára is, hogy a tudás elméleti megalapozása mellett több idő maradjon a gyakorlati készségek elsajátítására is.

Büntetés-végrehajtási szakirányon is két féléves a tantárgy, hasonló az óraszám, mint a hároméves képzésnél, viszont nincs szigorlat. Biztonsági szakirányon egy féléves a tantárgy (nappali munkarendben 14 óra előadás, levelező munkarendben négy óra előadás), amelyet beszámoló zár. A kriminalisztika mesterképzési szak polgári szakirányos hallgatói egy félévben, 18 órában tanulják a *Büntetőeljárás-jogi ismereteket*, amelyet kollokvium követ.

A rendészeti tisztiképzés a magyar felsőoktatásban az országban egyedülálló oktatási portfóliót igényel. Ennek oka azon kettős feladatából adódik, hogy a gyakorlati szakismeretek oktatása mellett a hagyományos (tudomány)egyetemi, elméleti tudásanyag átadása is elvárásként jelentkezik. Ezért különösen hangsúlyos a tételes jogi tantárgyak – így a büntető eljárásjog – oktatása során is a hallgatóközponturn tanulás, tanítás, értékelés életre hívása, vagyis a kreatív és kompetenciaalapú tanulás megteremtése, a tanulási eredményalapú szemlélet térhódítása. Az elmúlt néhány évet tekintve elmondható, hogy az oktatásban szintet kellett lépnünk: rengeteg váratlan és új kihívással kellett szembe néznünk,

amelyek közül talán a legnehezebb feladat a világhírvány kezelése volt, amely az egyetem – és így a tanszék – minden oktatóját és hallgatóját egyaránt érintette. A digitális társadalom digitális felsőoktatást generált, a fejlődéssel pedig az oktatóknak és a hallgatóknak egyaránt lépést kellett tartaniuk. A hallgatók autonóm tanulói öntudatra bátorítása új kihívás, amelynek jelentős eszköze az online térben megvalósítható kreatív tanulási program.

A tanszék fő feladata tehát a büntető eljárásjog főtantárgy és az ahhoz csatlakozó fakultatív tantárgyak hiánypótló képzési portfóliójának magas szinten történő, ugyanakkor innovatív módszerekkel megvalósuló oktatása nappali és levelező tagozaton, illetve előadás és gyakorlat keretében egyaránt. Ezen tantárgyak jelenleg a büntető eljárásjog teljes spektrumát átfogják azzal, hogy oktatásuk és az azokhoz tartozó számonkérés lebonyolítása három szemeszter keretében valósul meg, és szemeszterenként több száz hallgató tekintetében aktuális. Kiindulópont, hogy a tantárgyi tematikák összeállítása során törekszünk a hallgatók számára világosan megfogalmazott feladatok meghatározására. Ezért az oktatással érintett egyes témakörök kialakítása, illetve azok számonkérése során egységesen alkalmazott, széles körben egyeztetett és elfogadott értékelési rendszert dolgoztunk ki. Informatikai úton hozzáférhető kérdésbankot állítottunk össze, amely a számítógépen elérhető tesztjellegű, illetve szövegértési feladatok, továbbá jogintézmények és jogesetek gyűjteménye. A hallgatók kommunikációs készségeinek fejlesztésére szintén nagy hangsúlyt fektetünk, ezért a szóbeli szigorlat megmaradt a számonkérés egyik formájaként, ezen alkalmakkor a vizsgázók a jogi szaknyelv professzionális elsajátításáról is tanúbizonyságot tehetnek.

A hallgatókat a szemeszterek során arra készítjük fel, hogy a követelményeket motiváltan teljesíteni tudják, és a fenntartó által megfogalmazott szakmai elvárásoknak a gyakorlatban maximális megfeleljenek. Ismeretes ugyanis, hogy hallgatóinknak, egyetemi tanulmányaik befejeztével – jogász hallgatótársaikkal szemben – nem áll rendelkezésükre még további három év a gyakorlati ismeretek joggyakorlatban történő elsajátítására (Fantoly, 2014). Ezért igyekszünk a tanszéken belül olyan tudásanyagot közvetítő rendszert kiépíteni a tanterv kidolgozása, pedagógia készségeink folyamatos mélyítése, és önértékelési mechanizmusaink fejlesztése által, amely a kialakított képzési struktúra segítségével a tananyag és annak elsajátítását segítő módszerek révén megfelelően adaptálható és formálható a digitalizációs társadalom folyamatosan változó helyzetéhez. Az innovatív oktatási módszerek elsajátítására érdekében az egyetemen meghirdetett Kreatív Tanulási Program elemeit igyekszünk teljes körben elsajátítani és megvalósítani az oktatási tevékenységünk során ott, ahol a hallgatók által az elméleti alapok megszerzését követően lehetőség nyílik ezen

technikák alkalmazására is. A digitális oktatás előnyeit, mint „jó gyakorlatot” visszük tovább a COVID–19 pandémia okozta, kizárólag online térben történő oktatás megszűnése után is. Hangsúlyozzuk azonban, hogy a képzés élményjellegű oldalának hangsúlyozása érdekében a játékos tanulás (például Kahoot) módszereinek alkalmazása álláspontunk szerint kizárólag akkor hasznos ismeretszerzési módszer, ha az elméleti alapokat előadás keretében, illetve a vonatkozó gyakorlati ismereteket egyaránt elsajátította már a hallgató. Ezért – tankönyveink mellett – több e-learning tananyagot fejlesztettünk, és az innovatív oktatás egyéb módszereit is megvalósítottuk az online térben (például Police Café módszer). A pandémia miatt rövid idő alatt tettünk meg olyan lépéseket, amelyek egyébként is elkerülhetetlenek lettek volna, de sokkal inkább egy ötéves tervben meghatározható időintervallum keretei között. Erőfeszítéseinket a hallgatók is értékelik: az oktatói munka hallgatói véleményezése során évről évre annak ellenére érünk el kiváló eredményeket, hogy oktatott tantárgyunk – a büntető eljárásjog – az elméleti, tételes jogi tudás magas szintű ismeretét kívánja meg, amelyeket a vizsgák alkalmával – alaposan, ugyanakkor emberségesen értékelve – vissza is kérdezzük a hallgatóktól.

Kiemelt prioritásként kezeljük, hogy hallgatóink mindig el legyenek látva naprakész, hatályos joganyagot tartalmazó egyetemi tankönyvvel, és a tankönyv feldolgozását elősegítő egyéb oktatási segédanyagokkal (például gyakorlókönyv, jogesetgyűjtemény, iratmintatár). A 2018. július 1-je óta hatályos 2017. évi XC. törvényt feldolgozó – immár második kiadást megélt – kétkötetes tankönyvünk egyetemünk által közzé téve az online térben is elérhető, és a pandémia alatt nem csupán egyetemünk hallgatói, hanem több jogtudományi kar is ezt a tankönyvet használta az akkor még „új” büntetőeljárás törvény oktatása során.

A jövőre nézve lényeges célkitűzésünk – az autonóm tanulást elősegítendő – a tananyagot feldolgozó prezentációkból és az egyes részkérdéseket alaposan elemző olvasóleckékből álló, szükség esetén videóleckékkel tarkított tananyag kidolgozása, a büntetőeljárás jog teljes spektrumát lefedve. A személyes, jelenléti oktatásban előadásokon, gyakorlatokon vagy konzultációkon átadott és feldolgozott ismeretek önálló, otthoni elmélyítését segíthetik ezek a digitális anyagok. Emellett az oktatási portfólió és módszertan bővítésére is törekszünk: a mesterséges intelligencia megjelenése a bűnözésben és a bűnüldözésben például újabb kurzusok életre hívását igazolhatja a büntető eljárásjog területén is. Továbbá az online tér jól hasznosítható, újszerű oktatásmódszertani eszközeinek teljes körű kiaknázása is újabb és újabb kihívásokat tartogat, példaként szolgálhat az egyes szabadon választható tantárgyi témakörök podcast formájában (is) történő feldolgozása.

Kiemelt prioritásként kezeljük annak biztosítását, hogy hallgatóink a joggyakorlatban is megtapasztalhassák azon jogi problémák megoldási alternatíváit, amelyekről az elméleti oktatás során ismereteket szereznek. A gyakorlatorientált képzés fontosságát szem előtt tartva a tanszék képzési palettája több olyan szabadon választható, fakultatív tárgyat is kínál, amelynek keretében külső helyszínre (például rendőrségre, ügyészségre, bíróságra, szakértői intézetbe) visszük a hallgatókat a szakmai gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából. Ezen intézmények látogatása során hallgatóink motivációt meríthetnek későbbi hivatásuk elkötelezett és felelősségteljes gyakorlásához.

A büntető eljárásjogi tanulmányi verseny évről évre visszatérő, kari szintű megmérettetése az egyes évfolyamok hallgatóinak, akik szemeszterről szemeszterre örömmel vesznek részt a tanulmányi versengésben és büszkék arra, hogy a kari honlapon is megjelenjenek a díjazottak eredményei. Terveink között szerepel egy kihallgatástaktikai verseny szintén szemeszterenként visszatérő jelleggel történő megszervezése is, amely verseny lebonyolítása közösen történne a Büntetőjogi és a Kriminálisztikai Tanszékkel.

Az NKE Rendészettudományi Kar Szent György Szakkollégium azon kiváló hallgatókat egyesíti, akik tehetségükkel és elhivatottságukkal többet tesznek, mint amit a tanulmányi kötelezettségük feltétlenül előír. A szakkollégium keretei között életre hívott Büntető-eljárásjogi Műhely keretében számos olyan tanulmányi és kutatási programot (például plakátverseny, aktuális témákra szervezett konferencia, workshop, meghívott előadókkal kerekasztal-beszélgetés stb.) állítottunk/állítunk össze, amely a tehetséggondozást és az autonóm, kreatív tanulást manifesztálja. További terveink között szerepel tehetséges hallgatóink szakmai utánkövetése, azaz olyan pályakövetési rendszer kidolgozása, amely egy karrierprogram alapját képezheti a későbbiekben.

A tanszék látja el a Szervezett Bűnözés Elleni Küzdelem Elmélete és Gyakorlata szakirányú továbbképzési szak oktatásszervezési feladatait is. A két féléves képzés olyan nyomozók, ügyészek és nyomozási bírák számára került meghirdetése, akik napi munkavégzésük során a szervezett bűnözés elleni büntelődésben vesznek részt. Számos „külsős” oktató is érintett a képzésben, így valóban gyakorlatorientált az oktatás, amelynek teljes tantárgyi tematikáját 2020 nyarán frissítettük.

A kriminológia oktatásának tapasztalatai és új irányai

A rendészeti képzésben a kriminológiai ismeretek oktatásának szükségessége nem szorul magyarázatra, a kriminológiai gondolkodás fejlődése és annak

eredményei vitathatatlanul kapcsolódnak a rendészet egyes kérdéseihez. A bűnözés társadalmi tényezőinek figyelembevétele és befolyásolási szándéka nélkül nem érhető el tartós eredmény a bűnözés elleni küzdelemben.

A kriminológia kutatási területei szorosan összefonódnak a rendészeti tevékenységgel, hiszen a megelőzés, illetve a sikeres bűnüldözés, és az elkövető vagy akár a sértettek kezelése a rendészeti szervek, a konkrét esetekben eljáró rendőrök napi feladata közé tartozik. Itt fontos megemlíteni, hogy a rendészet-tudomány önállóvá válását nagyban segítették azok a kriminológiai kutatások, amelyek a bűnözés kontrollmechanizmusával foglalkoztak (Finszter, 2014). Egyértelműnek látszik tehát, hogy a viszonylag fiatalnak tekinthető rendészet-tudomány számos ponton alapozhatta megállapításait a kriminológia által elért eredményekre.

A kriminológia mint a bűnügyi tudományok egyike, a rendőrtiszt- (majd később a mind több irányú rendészeti felsőfokú) képzésben kezdettől fogva jelen van. Míg először a Rendőrtiszt Főiskola kriminalisztikai tanszéke szervezetében a kriminálmotodikai és kriminológiai szakcsoport volt a tantárgy felelőse, addig 1990-től önálló tanszék, majd néhány évvel később a bűnügyi tudományok tanszékének szervezeti keretében helyezkedett el a tantárgy. Hosszabb ideig működött a büntetőjogi és kriminológiai tanszéken belül, majd 2012-től, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem létrejöttével, a Bűnügyi Tudományok Intézetében ismét önálló tanszéki rangot kapott. Ez a folyamat jól mutatja a kriminológia által kínált tudás változó értékelését, hányattatásait, majd annak elismerését, hogy szerepe nélkülözhetetlen a rendészeti oktatásban.

A bűn megelőzhetőségének vizsgálata, illetve az elkövetéshez vezető társadalmi és egyéni okok feltárása a kezdetektől hozzájárult a hatékonyabb rendőri megelőzés elveinek kidolgozásához, az elkövetők megfelelő kezeléséhez. Így tehát mindazok az ismeretek, amelyek a kriminológia oktatása során a hallgatókat a bűnözés okainak jobb megértésében, egyes jelenségeinek megismerésében segítik, egyben hozzájárulnak a hatékonyabb megelőzéshez, illetve kezeléshez.

A képzés során szereshető tudások mindegyike fontos a hallgatók számára; háttértudásként szélesíti látókörüket és érzékenységüket a társadalom és az egyén problémáira. Ezek az ismeretek észrevétlenül hasznosulnak például az egyes intézkedések során. Ez akár olyan csekélynek látszó mozzanatban is megnyilvánulhat például, mint a gyanúsítottal való emberséges bánásmód, vagy a sértett tisztelettel történő kezelése. Ez tehát az az ok, amiért kriminológia oktatásunk különbözik a jogi egyetemektől, és amiért az úgynevezett gyakorlati aspektusok előtérbe kerülnek, és – egyedülállóan az országban – szeminárium formájában történő oktatás során valóban „beépülhetnek” a jövő rendőreinek gondolkodásmódjába, segítve ezzel nemcsak a sikeres bűnüldözői

munkát, de az érintettekkel történő kommunikációt, a pontos helyzetfelmérést, azaz a jó gyakorlatot. A tudásalapú társadalom kialakításának korszakában aligha vitatható a tudományok gyakorlati jelentősége, a szó legszorosabb értelmében vett alkalmazott kutatások szükségessége. Tárnya és annak társadalmi érzékenysége miatt különösen igaz ez a kriminológia tudományára (Korinek, 2002; 2010).

Ezért különösen fontos, hogy a diákok ne csak elméleti kriminológiát tanuljanak, értsék azt is, hogy ezeket az elméleteket hogyan alkalmazzák a terepen, hogyan kapcsolják munkájukhoz és a büntető igazságszolgáltatás gyakorlatához, ismerve az egyes jelenségek háttérben húzódó okokat, folyamatokat. Ez tehát az alkalmazott kriminológia oktatásának, és az alapjául szolgáló tankönyvnek a célja is egyben, amelynek egyes témáit a hazai kriminológia és bűnügyi tudományok elméleti és gyakorlati ismert szakértői dolgozták ki, felhasználva munkájukban a legfrissebb hazai és nemzetközi kutatások eredményeit is.

A kriminológia multidiszciplináris tudomány, amely számos más tudományág ismeretanyagára támaszkodik saját diszciplínája kialakítása során. Ezen elméletek alkotják a kriminológia eszmerendszerét, vagyis az elméleti tudásanyagot, amely a bűnözés, a bűnelkövetővé, illetve áldozattá válás és a bűnözés kezeléséhez kapcsolódó alapvető elképzeléseket foglalja magában. Ez a rendszer bővül a tudomány fejlődésével, az új felismeréseinek eredményeként.

Ez a folyamatosan bővülő ismeretanyag kínál alapot az úgynevezett alkalmazott kriminológia számára, amely mindezen ismereteket összefüggéseiben vizsgálva, eredményeit a mindennapi kriminalitás kezelésének és megelőzésének megfelelő eszközrendszer kidolgozásában hasznosítja, segítve ezzel a bűnözés társadalmi szintű és individuális tényezőire adott reakciók alkalmazását a bűnözéskontroll, illetve a kriminálpolitika területén (Borbíró, 2016).

Az alkalmazott kriminológia tehát a bűnözésről és okairól, illetve kezeléséről kialakult nézetrendszerben a kriminalitás egyes jelenségeit magyarázó, gyakorlatban hasznosuló ismereteket nyújtó tudomány, amely nagyban támaszkodik más tudományok eredményeire is.

Brian Stout és Kerry Clamp szerint az alkalmazott kriminológia a kriminológiai diszciplínák felhasználásával foglalkozik a „valódi világ” bűnözési és büntető igazságszolgáltatási problémáival. Mindezt kritikus szemlélettel és elkötelezetten teszi, megkeresve a problémákat és a lehetséges megoldásokat. Alapja a kutatás. Fő területei a bűnözés elleni küzdelem, az elkövetőkkel való bánásmód és az áldozatok kezelése. Az alkalmazott kriminológia arra törekszik, hogy megtalálja és kiegészítse az elméleti kriminológiai megközelítések hiányosságait. Az akadémiai vagy elméleti kriminológia sebezhető a kritikával szemben és elválnak a mindennapoktól, a büntető igazságszolgáltatás szerveitől

és a szakemberektől, míg az alkalmazott kriminológia mindezekhez szorosan kapcsolódik. Az alkalmazott kriminológia ugyanakkor nem választható el a kriminológiától, azaz nem önálló tudományág, sokkal inkább egy megközelítést jelent (Stout & Clamp, 2015).

Tehát míg az elméleti kriminológia a bűn mint köznapi jelenség keletkezésének, forrásainak, egyes formáinak közvetlen és közvetett okait vizsgálja, tárja fel, alkalmazott tudományként elemzi és értékeli az azokra adott, illetve lehetséges válaszokat, és mindezek alapján javaslatokat fogalmaz meg a gyakorlat számára (Barabás, 2020a). Látható, hogy az alkalmazott kriminológiai kutatások eredményei a rendőrségi munkában hasznosulva közvetlen és gyors eredménnyel járnak, éppen ezért kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak a rendészeti felsőoktatásban.

Korinek László szerint a politikusok és a kriminalitás kezelésével foglalkozó intézmények képviselői is gyakran keltik azt a – hamis – látszatot, hogy a törvényszegések egyszerű megoldásokkal (például több rendőr szolgálatba állításával) visszaszoríthatók (Korinek, 2010). Ezek a valóban látványos, ám alapvetően drága eszközök csak rövid távon képesek hatást kifejteni, és elsősorban a lakosság megnyugtatót szolgálják a helyzet végleges megoldása helyett. Hosszú távon a tudományosan megalapozott – a pillanatnyi helyzetre a jövőre való kihatást is figyelembe vevő – stratégiára és reakciókra van szükség.

A korábbi képzési tematikák, oktatói elvárásrendszerek napjainkra jelentős megújításon estek át. A KÖFOP-projekt által támogatott Bűnügyi Tudományok Kutatóműhelyben ugyanis, felismerve az újabb reform szükségességét, a kutatási terveinket ennek a célnak alárendelve dolgoztuk ki és végeztük kutatásainkat. A felhasználói és tudományos igényeket megismerve került sor az új tudományterület, a már említett alkalmazott kriminológia elméletének kimunkálására, amelyet követően új megközelítésű, a jogi kari kriminológia tankönyvekhez képest jóval inkább gyakorlati irányultságú tankönyvek készültek mind az alap-, mind pedig a mesterszakos hallgatók számára „*Alkalmazott kriminológia*”, valamint „*Kriminológia MA*” címmel (Barabás, 2020a; 2020b). Ezek a tankönyvek egyedülálló módon ingyenesen elérhetők a hallgatóink számára a Közzolgálati Tudásportálon. Ezt követte a tantárgyi tematikák revíziója és átdolgozása, amelyek alapján egy pilotév eredményeinek elemzését követően megkezdődött az új tematika szerinti friss ismeretanyag oktatása, különös tekintettel arra, hogy az oktatás során az elméleti ismeretek elsajátítása mellett további fontos cél a gyakorlati tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása, különösen olyan területeken, amelyek kiemelt figyelmet kapnak, ám a valóságban sokszor gondot jelentenek az eljáró hatóságok számára.

Az egyetem 2020–2025 időszakra szóló Intézményfejlesztési Terve az oktatás-fejlesztés stratégiai irányaként a „*Kreatív Tanulás Program*”-ot jelölte ki, így az oktatás során elsődleges cél a tananyag és oktatási módszerek olyan átalakítása, amely a hallgatók aktív bevonását és gyakorlati jártasságok elsajátítását teszi lehetővé. Ez a stratégiai irány alapvetően meghatározza oktatásunk fő irányait. Ennek megfelelően a Kriminológiai Tanszéken folyó – nemzetközileg is elismerten – jól működő kriminológiai oktatást az európai képzési rendszerekhez hasonló, magas szintű, a nemzetközi elvárásokkal is konform, ám hazai körülményekre alapozó, a jó hagyományokat tisztelő, gyakorlatorientált formában valósítjuk meg. Ennek során új tankönyveink (Barabás, 2020a; 2020b) ismeretanyagára és a szakirodalomra támaszkodva kívánjuk erősíteni a már kialakított kriminológiai tudásközpontot, amely az oktatók és hallgatók aktív bevonásával, hazai és nemzetközi pályázati források igénybevételevel, önálló kutatómunkát folytatva kapcsolódik be a nemzetközi vérkeringésbe, emelve mindezzel az oktatás minőségének színvonalát, a rendészettudományi képzés hazai és nemzetközi elismertségét. Mindezt a jól működő alapokra építve, még szélesebb, a gyakorlatban is jól alkalmazható ismereteket kínálja a rendvédelmi hallgatók számára, ezzel is hozzájárulva a korszerű rendvédelmi oktatás sikerességéhez. Tanszékünk kiemelten támogatja a hallgatói aktivitást: részben a Tudományos Diákkör (TDK) munkájának területén, részben az egyéni tudományos/kutatói ambíciók ápolásával.

A Kriminológiai Tanszék tehát felkészülten áll az új kihívások előtt. Legújabb tankönyvei és tanmenete jól illeszkedik a kreatív oktatási irányhoz, gyakorlatorientált, hallgatói aktivitásra alapuló oktatási módszerei segítik a hallgatókat a tananyag feldolgozásában és értő elsajátításában.

Finszter Géza szerint „*A kriminológia érdeme a társadalmi tartalomnak és a normatív forma kettősségének komplexumként való értelmezése. Ezért válhatja közvetítő szerepét a jogtudomány, valamint a társadalomtudományok más ágazatai között.*” (Finszter, 2014).

Ezzel a megállapítással összhangban a Kriminológiai Tanszék működésének egyik alapvető pontja, hogy oktatási tevékenységét összehangolja a bűnügyi tudományokkal foglalkozó társtanszékek: a Büntetőjogi, és a Büntető eljárásjogi Tanszéken folyó szakmai munkával, hiszen a tételes jog oktatásával foglalkozó társtanszékek részben így is egymás ismeretanyagára építik tudástárukat. Ezért fontos megismerni és összehangolni a tantárgyi programokat, hogy azok egymásra épülve segítsék a hallgatókat a tényleges, értő tudás elsajátításában.

Felhasznált irodalom

- Barabás A. T. (Szerk.) (2020a). *Alkalmazott Kriminológia*. Dialóg Campus.
- Barabás A. T. (Szerk.) (2020b). *Kriminológia MA*. Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Barabás A. T. (2020). Alkalmazott kriminológia. In Barabás A. T. (Szerk.), *Alkalmazott Kriminológia* (pp. 55–64). Dialóg Campus Kiadó.
- Blaskó B. & Pallagi A. (2020). Aspects of Criminal Policy and Law Enforcement Science. *Magyar Rendészet*, 20(3), 37–53. <https://doi.org/10.32577/mr.2020.3.3>
- Borbíró A. (2016). Problémafelvetés: mivel foglalkozik a kriminológia? In Borbíró A., Gönczöl K., Kerezi K. & Lévay M. (Szerk.), *Kriminológia*, 31. (pp. 38–44). Wolters Kluwer.
- Fantoly Zs. (2014). A büntető eljárásjog oktatásának tapasztalatai a rendvédelmi tisztképzésben. *Magyar Rendészet*, 14(1), 15–19.
- Finszter G. (2014). A társadalomtudományok és a rendészet. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Rendészettudományi gondolatok: írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából* (pp. 15–33). Magyar Rendészettudományi Társaság.
- Korinek L. (2002). A kriminológia fogalma, feladata, helye a társadalomban és a bűnügyi tudományokban. *Jura*, 9(2), 59–67.
- Korinek L. (2010). Mire jó a kriminológia? In Virág Gy. (Szerk.), *Kriminológiai Tanulmányok* 47. (pp. 61–71). Országos Kriminológiai Intézet.
- Stout, B. & Clamp, K. (2015). Applied Criminology and Criminal Justice. *International Encyclopedia of the Social and Behavioural Sciences*, 1, 832–838. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.10512-4>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Barabás A. T., Fantoly Zs. & Pallagi A. (2022). A bűnügyi tudományok oktatásának jövőbeni kihívásai az NKE Rendészettudományi Karán. *Belügyi Szemle*, 70(10), 1977–1994. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.10.3>